

TEZAUUR LITURGIC
21 IANUARIE
SF.AMBROZIE,
EPISCOPUL MEDIOLANUMULUI

VIATA
SF.MUCENITE
AGNIA
DE LA ROMA

VIETILE SFINTILOR-01
ROMAN,2001

VISTULA SEMPTILOR

PE
IANUARIB

Viața și pătimirea Sfintei fecioare și mucenițe Agnia

(21 ianuarie)

(Scrisă de Sfântul Ambrozie al Mediolanului)

Sfânta Muceniță Agnia s-a născut în Roma cea veche, din părinți creștini, și a fost crescută de dînșii într-o bună credință; iar în anul al treisprezecelea al vieții sale, prin moartea cea vremelnică a scăpat de aici și viața cea nesfârșită a aflat-o; deci pe singur Dătătorul de viață L-a iubit și de Acela din tinerețe s-a lipit. Tînără era cu anii, dar bătrînă cu înțelegerea cea desăvîrșită, tînără cu trupul, iar în sufletul ei era înțelepciunea căruntețelor; era frumoasă la față, dar mai frumoasă cu credința. Aceasta cu dragostea dulcelui ei Iisus, Celui ce S-a născut din curată Fecioară, rănindu-se, fecioria sa a logodit-o Lui și afară de El pe nimeni altul n-a voit să-L aibă sieși logodnic.

Fiind de bun neam și prea frumoasă, prin frumusețea sa a atras la sine ochii și inima oarecărui tînăr, care era fiul lui Simfronie, eparhul cetății; încît cînd se întorcea de la școala fecioarelor, văzînd-o acela, îndată s-a robit spre dragostea ei; și degrabă întrebînd și aflînd casa părinților ei, multe daruri a început a-i trimite ei și

multe îi făgăduia, voind să-i fie mireasă și să se unească cu dînsul prin nuntă. Iar Sfînta Agnia toate darurile acelea le lepăda ca pe niște gunoaie, întru nimic socotindu-le și spunînd că ea este logodită Mirelui Celui mai bun, de la Care are darurile cele înalte și mai scumpe și Aceluia mireasă fiind, nu poate să-l lase pe El și să-și schimbe dragostea și credința ei.

Dar tînărul, din zi în zi cu mai mare dragoste se apropia de dînsa și se zicea despre el că este mai cinstit și mai bogat decît alți tineri de bun neam; dar socotind că fecioara mai mari daruri voiește de la dînsul, i-a trimis mai multe și mai scumpe decît cele dintîi, adică pietre și mărgăritare, podoabe și haine de mult preț; și el însuși le-a adus la dînsa, rugînd-o pe de o parte singur, iar pe de alta prin cunoscuți, prieteni și vecini, ca pe nimeni mai mult decît pe el să nu cinstească, știindu-i numele cel bun al său, bogățiile, casele și moștenirile cărora ea poate să fie stăpîină, de va voi să se logodească cu el.

Atunci, pe față a început a-i grăi lui sfînta: "Du-te de la mine aprinzătorule al văpăii păcatului, pătimașule neiubitor al curăției și mîncarea cea pregătită morții celei veșnice; depărtează-te de la mine, de vreme ce te-a întrecut pe tine alt iubitor al meu, care fără de asemănare mai mari

frumuseți mi-a dăruit și cu inelul credinței Sale m-a logodit, dar tu nici cu neamul, nici cu dragostea nu poți să te asemeni Lui.

Acela a pus pe mine podoaba cea scumpă a înfrumusețării celei duhovnicești, dreapta mea și grumazul meu le-a înveselit cu pietre de mai mult preț, a pus în urechile mele cercei de mărgăritare fără de preț și m-a încins cu mărgăritare de lumină strălucitoare. El a pus semn în fața mea, ca astfel pe nici un iubitor să nu-l voiesc decît pe El. M-a îmbrăcat cu haină țesută cu aur și cu nenumărate podoabe m-a înfrumusețat, și arătîndu-mi și o comoară fără de preț, a făgăduit ca să mi-o dea mie, de voi păzi credința către El; deci nu pot să caut spre altcineva, ca să nu necinstesc pe iubitul meu cel dintîi, nici nu pot să-L las pe Acela cu care, prin legătura dragostei tare sînt legată, al Căruia bun neam este mai înalt, puterea mai mare, podoaba mai frumoasă, dragostea mai dulce, tot dorul covîrșind, Cel care a pregătit mie acum cămara, al Căruia glas este dulce.

Acum a plecat din gura Lui lapte și miere, acum cu brațele Sale cele curate m-a cuprins pe mine, inima Lui cu inima mea acum S-a unit și sîngele Lui a înfrumusețat fața mea, Cel al Căruia Maică este o Fecioară nenuntită, Căruia îngerii Îi slujesc și soarele și luna de frumusețea Lui se minunează,

care prin porunca Lui morții înviază, prin atingerea Lui bolnavii se tămăduiesc și ale Căruia bogății niciodată nu se împuținează și vistieriile nu-L ispitesc. Aceluia Unul îi păzesc credința și Lui cu toată osîrdia mă încredințez; și cînd Îl am pe Acela tovarăș, fecioară rămîn, iubindu-L, fără prihană sînt, și atingîndu-mă de El, curată rămîn; nici nu voiesc să fac după nuntă fii, ci mă duc unde nu este durere și roadele bune în toate zilele se înmulțesc".

Auzind acestea nebunul de tînăr, mai mult s-a cuprins cu nesățioasa dragoste către dînsa și bolind cu inima, din rănirea de dragoste a căzut în grea boală de jale și de mîhnire; deci, pe pat zăcînd și din adîncul inimii cu greu suspinînd, și-a arătat la doctori rana inimii sale. Iar tatăl lui, cînd a auzit acestea, cercetînd pricina bolii, îndată a trimis la fecioară și la părinții ei, dorind să o logodească ca mireasă fiului lor. Iar ea s-a lepădat ca și întîi, zicînd: "Nicidecum nu mă voi lepăda de Cel mai înainte logodnic al meu".

Dar eparhul cu mînie întreba cu dinadinsul: cine este cel ce voiește să se asemene cu fiul său și să-mi defăimeze casa? Atunci cineva din cei ce stăteau de față i-a spus că Agnia este din tinerețe creștină și de vrăjile creștinești atîta este înșelată, încît pe Hristos, pe care creștinii Îl au ca

Dumnezeu, Îl socotește că îi este ca și logodnic. Acestea auzindu-le eparhul, s-a bucurat, de vreme ce putea, fiind judecător, ca pe cea nevinovată de pedeapsă să o judece pentru necinstirea zeilor săi și nădăjduia ca, cu puterea sa, să o silească spre însoțirea cu fiul lui.

Drept aceea, îndată trimițându-și slugile, a adus-o înaintea judecății sale păgînești. Unde mai întâi cu momiri, apoi cu îngroziri se ispitea și se nevoia să o întoarcă de la Hristos și de la fecioria cea făgăduită Lui. Însă fecioara lui Hristos nici de momire nu se înșela, nici de îngrozire nu se înfricoșa; ci, fiind îmbărbătată cu mintea, de cel ce o înfricoșa și de cel ce o momea își bătea joc.

Văzînd Sofronie eparhul o bărbăție ca aceea a fecioarei, spre părinții ei s-a întors și cu ei despre logodnic a vorbit foarte mult. Dar de vreme ce erau de bun neam, necutezînd ca să le facă lor silire, îi sfătuia ca cu adevărat să îndemne pe fiica lor spre nuntă; dar ei se lepădau, zicînd: "Noi, o! eparhule, nu putem a o îndemna, căci precum din copilăria ei îi știm gîndul, aceasta niciodată nu o vom face, nici de la scopul său cîndva nu se va întoarce". Atunci eparhul iarăși punînd înainte pe fecioara la judecată și multe vorbindu-i despre dragostea trupească și de însoțire, cînd a părăsit tot cuvîntul cel amăgitor și momitor, la sfîrșit a zis: "Din două

una să-ți alegi ție: sau să te unești cu nunta fiului meu, sau zeiței Vesta, dacă dorești fecioria să-ți păstrezi, întru veșnică slujbă să te dai; căci niște fecioare ca acestea îi trebuiesc ei".

La aceste cuvinte ale aceluia, fericita Agnia a răspuns: "Dacă pe fiul tău, care este răzvrătit de nebuna poftă, dar ca om are minte și poate vedea, umbla și gusta bunătățile lumii acesteia, eu însă nu pot, pentru Hristos al meu, nici măcar a căuta spre dînsul, apoi cum aș putea să cinstesc pe idolul cel surd, mut, neînsuflețit și nepriceput? Și, ca să nu fac strîmbătate Atotputernicului Dumnezeu, capul meu nu-l voi pleca la piatra cea nesimțită, știind cu încredințare că nu este alt Dumnezeu afară de Acela Care a făcut cerul și pămîntul, prin Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos, Care pentru noi S-a întrupat și a treia zi a înviat; Care acum la ceruri împărățește cu împărăție fără de sfîrșit. Acestuia eu îi slujesc și mă închin ca unui Dumnezeu adevărat și viu. Iar pe zeița ta cea mincinoasă și pe necurații voștri zei îi blestem".

Acestea auzindu-le eparhul Sofronie, i-a zis: "Îți cruț tinerețile tale și hulele pe care le-ai zis contra zeilor noștri le iert ție, că te văd că nu ai înțelegere desăvîrșită; deci, cruță-te și tu singură pe tine și nu mînia pe zei".

Iar Sfânta Agnia a zis: "Pentru ce tinerețile mele ca nedesăvârșite și nepricepute le socotești; ce ți se pare că-mi trebuie vreo milă de la tine? Deci, să știi că credința se păstrează nu în ani și în vârsta trupului, ci într-o înțelegere, căci Dumnezeu Atotputernicul laudă mai mult mintea decât anii și binevoiește înțelegerea mai mult decât anii. Iar zeii tăi, într-o a căroră urgisire nu dorești a fi eu, lasă-i ca singuri să se mînie asupra mea, singuri să-mi grăiască și să-mi poruncească, ca să-i cinstesc și să mă închin lor". Zis-a eparhul: "Una din două să-ți alegi: sau cu alte fecioare, spre lauda casei tale, să jertfești zeiței Vesta, sau să mergi în casa de desfrînare spre veșnica ocară a numelui tău, la femei fără de rușine".

Atunci Sfânta Agnia cu îndrăzneală a răspuns: "De-ai fi știut cine este Dumnezeul meu, n-ai fi grăit unele ca acestea; iar eu văd puterea Dumnezeului meu Iisus Hristos și într-o nimic socotesc îngrozirile tale, nădăjduind cu neîndoire că nici zeilor tăi nu voi jerfi și nici fecioria mea cea curată nu se va întina; pentru că am păzitor al trupului meu pe îngerul lui Dumnezeu și pe Domnul meu Iisus Hristos, Unul născut Fiul lui Dumnezeu, pe care tu nu-l știi încă; Acela îmi este zid nesurpat, străjer neadormit și apărător neîncetat; iar nu ca zeii tăi, care sînt de aramă, din care mai bine se fac căldări pentru trebuințe omenești, sau de

pietre, care se aștern pe drum; iar Dumnezeu nu în piatră locuiește, ci scaunul Lui este cerul, nu în aramă sau în oricare altă materie scumpă, ci întru împărăția cea de sus, unde de toată zidirea este lăudat și închinat. Iar tu cu cei asemenea ție, de nu te vei întoarce de la închinarea de idoli la adevăratul Dumnezeu, apoi împreună cu zeii tăi, care în foc se varsă și în foc se toarnă, în focul cel veșnic te vei chinui".

Atunci eparhul, mîniindu-se foarte tare, a poruncit să dezbrace pe sfînta și s-o ducă goală în casa de desfrînare, iar crainicul striga astfel: "Agnia, rău credincioasa fecioară, care a hulit pe zei ca o desfrînată, se dă în casa de desfrînare". Și fiind dezgolită sfînta fecioară spre batjocură, Dumnezeu nelăsînd pe aceea care nădăjduia spre El, nici lăsînd să fie rușinată și batjocorită mireasa Sa, îndată a făcut să crească perii capului ei atît de mari, încît tot trupul ei cu totul l-a acoperit, ca o haină prea frumoasă, încît nimeni nu putea să-i vadă goliciunea ei.

Apoi, intrînd în casa cea de păcat, a văzut pe îngerul lui Dumnezeu, pe păzitorul cel gata al fecioriei sale, care atît de mult a luminat-o pe ea cu o negrăită lumină, încît pentru mărirea slavei, nu puteau să caute la dînsa ochii celor fără de rușine și necurați; pentru că strălucea cămara aceea ca

soarele, cînd strălucește întru puterea sa; și cu cît încerca cineva cu mai iscoditori ochi să caute la dînsa, cu atît se întunecau ochii lui de chipul cel nevăzut; iar cînd a început a se ruga fecioara, a văzut înaintea sa o haină albă, țesută nu de mîini omenești, ci de mîini îngerești, cu care îmbrăcîndu-se și văzînd-o potrivită staturii sale, a zis: "Mulțumesc Ție, Doamne al meu, Iisuse Hristoase, că rînduindu-mă în rîndul roabelor Tale, această haină mi-ai dăruit mie".

Atunci casa păcatului era ca o casă de rugăciune și locul petrecerilor diavolești se făcuse sălășluire a casei lui Dumnezeu, desfrînarea cea necurată s-a făcut cămară frumoasă, unde mireasa lui Hristos, cu îngerul ce i se arătase ei, lăuda și cînta pe Dumnezeu. Și veneau mulți răzvrățiți cu mintea și aprinși cu pofta; dar temîndu-se de slava aceea ce înconjură pe fecioară și cunoscînd dumnezeiasca putere ce apăra fecioria ei, se înțelepțeau și închinîndu-se, ieșeau de acolo.

Apoi, însuși tînărul acela, începătorul răului, a venit cu prietenii săi, plin de patima desfrînării, vrînd să facă silă sfintei fecioare și văzînd că cei care intraseră și ieșiseră mai înainte de dînsul nimic au sporit, îi batjocorea, numindu-i neputiincioși și mișei; deci, a intrat singur cu îndrăzneală, în cămara în care se ruga sfînta, și

văzînd cereasca strălucire, n-a dat cinste slavei Domnului, ci fără de rușine, s-a repezit la mireasa lui Hristos; și mai înainte de a se atinge el cu mîna de dînsa, îndată a năvălit asupra lui diavolul, și aruncîdu-l tare la pămînt, l-a sugrumat și l-a lăsat fără de suflet. Iar tinerii cei ce veniseră cu dînsul, văzînd că el zăbovește mult acolo, socoteau că el săvîrșește lucrul păcatului; unul din cei mai iubiți prieteni ai lui vrînd să-l laude, a intrat acolo, dar găsindu-l fără suflet, a început a striga cu mare glas: "Bărbați romani, ajutor! Iată, fermecătoarea aceasta cu vrăjile sale a omorît pe fiul eparhului".

Alergînd îndată mulțime de popor și văzînd ceea ce se făcuse, unii o numeau fermecătoare, alții nevinovată; însă tatăl celui mort, auzind de aceasta, a mers degrabă în popor și văzînd pe fiul său zăcînd fără de suflet, cu tînguire a zis către dînsa: "O! fără de omenie și mai rea decît toate femeile, pentru ce ai omorît pe fiul meu? Au n-ai putut cu altul oarecare să-ți arăți puterea meșteșugul vrăjilor tale? Vai, mie, ce-ai făcut? Spune-mi cum l-ai ucis pe el?"

Sfînta, cu blîndețe, i-a răspuns: "Acela a cărui voie pofta s-o împlinească fiul tău, adică cel din început vrăjmaș al neamului omenesc, care are putere asupra desfrînaților și netemătorilor de Dumnezeu și mai ales asupra batjocoririlor de

fecioare, acela l-a ucis pe el; pentru că toți cei care mai înainte de el au intrat sînt vii și sănătoși, de vreme ce au dat cinste Dumnezeului tuturor, Cel ce a trimis pe îngerul Său să mă îmbrace în această haină a milostivirii și să-mi păzească întreaga fecioria mea, cea din scutece făgăduită lui Hristos. Deci, văzînd toți luminarea cea îngerească, se închinau și ieșeau fără vătămare, iar fiul tău fiind fără rușine și vrînd să se atingă de mine, îndată l-a dat pe el îngerul cel dumnezeiesc satanei, spre această amară și necinstită moarte, pe care o vezi. Și iată, nu cu ale mele farmece, precum ție ți se pare, ci cu puterea și cu porunca îngerului lui Dumnezeu este omorît".

Eparhul a zis către dînsa: "Ca să mă încredințez că nu cu farmece ai făcut-o, roagă pe îngerul tău ca să învieze pe fiul meu". Răspuns-a sfînta: "Deși sînteți nevrednici în necredința voastră de o minune ca aceasta, dar pentru că a venit ceasul ca puterea Domnului meu Iisus Hristos să fie arătată și preamărită, ieșiți toți de aici ca să fac obișnuitele rugăciuni Dumnezeului meu".

Deci, cînd se ruga cu fața la pămînt, plîngînd, atunci îngerul Domnului arătîndu-se, a ridicat-o pe ea și a înviat pe tînărul cel mort. Ieșind afară, a început a striga cu glas mare: "Unul este Dumnezeu în cer și pe pămînt și pe mare,

Dumnezeul creștinesc și alți zei nimic nu sînt, fără numai înșelăciune a rătăcirii, aducînd și lor și altora pierzanie veșnică". Acestea auzindu-le și văzîndu-le mulți din popor, au crezut în acea zi 160 de oameni și, mergînd, s-au botezat. Dar acestora, puțin mai pe urmă, necredincioșii le-au tăiat capetele, împreună cu al tînărului celui înviat.

Pentru o minune ca aceasta s-au tulburat slujitorii idolilor și vrăjitorii, apoi făcînd gîlceavă și tulburare mare în popor, strigau către judecător: "Scoate în mijlocul nostru pe vrăjitoare, ucide pe fermecătoarea aceasta, care nu numai trupul ucide, ci și sufletele și inimile bărbătești". Sofronie, văzînd o minune ca aceasta, era într-o nepricepere și voia să elibereze pe sfînta, însă se temea de răscularea asupra lui a slujitorilor idolilor. Și ca să nu fie izgonit din patrie, a lăsat pe omul său, cel cu numele Aspazie, pentru împăcarea tulburării poporului, iar el singur s-a dus mîhnit, căci n-a putut ca pe sfînta fecioară, după învierea fiului său, s-o libereze.

Aspazie, luînd puterea, a poruncit ca în mijlocul cetății să facă un foc și să arunce pe Sfînta Agnia spre ardere. Și fiind aruncată sfînta, îndată s-a despărțit văpaia în două părți, făcîndu-i în mijloc loc și răcoare, iar asupra celor ce stăteau împrejur,

focul se întindea și-i ardea. Popoul văzînd pe fecioară nearsă, socotea că aceea nu are putere dumnezeiască, ci vrajă.

Deci, întărtîndu-se gîlceava, cu glasuri de hulă strigau tare. Sfînta muceniță în mijlocul focului, ridicîndu-și mîinile în sus se ruga: "Slavă Ție Atotputernice, de toți închinat și slăvite Părinte al Domnului nostru Iisus Hristos, prin Care m-ai izbăvit de mîinile oamenilor celor necurați și de spurcăciune ai păzit sufletul și trupul meu curat. Iată și acum cu cereasca rouă a Sfîntului Duh se răcorește mie locul acesta, văpăile se despart și toată puterea focului se duce asupra slujitorilor celor care se sîrguiesc să mă ardă. Bine Te cuvîntez, Dumnezeuule, Cel Prealăudat, căci în mijlocul văpăii, fără temere îmi dai cale spre Tine, aceasta, care acum o cred și o văd. De aceea, ce am nădărdit, aceea am primit și dorirea mi-am cîștigat. Acum pe Tine Te mărturisesc cu inima, pe Tine cu toată dorirea Te-am dorit; iată, la Tine merg, Dumnezeul Cel viu și adevărat, Care cu Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul Tău, și cu Sfîntul Duh, locuiești și împărățești în toți vecii. Amin".

Săvîrșindu-și rugăciunea și focul stingîndu-se, Aspazie, nesuferind tulburarea poporului, a poruncit să înfigă sabia în grumazii sfîntei. Și

astfel Mucenica lui Hristos Agnia, roșindu-se cu sîngele său, s-a dus la nunta Mirelui Celui fără de moarte. Iar părinții ei, luînd cu bucurie cinstitul trup al Sfintei Agnia, fiica lor, l-au dus la un sat al lor, nu departe de cetate, pe calea ce se numea Nomentana, unde mulți din credincioși se adunau la rugăciune, mai ales noaptea, de frica necredincioșilor, care și acolo și pe cale pîndind, mare răutate făceau.

Odată năvălind fără de veste, pe mulți i-au rănit, aruncînd cu pietre și pe toți i-au gonit și numai o fecioară a rămas, anume Emerentiana, care era de o vîrstă cu Sfînta Agnia. Aceea umplîndu-se de îndrăzneală, ocăra pe tîlhari, zicîndu-le: "Pentru ce, împietriților, ucideți cu pietre pe oamenii cei nevinovați? Ce pricină ați aflat într-aceștia care pe unul Dumnezeu laudă și vouă multe bunătăți vă mijlocesc cu rugăciunile lor?" Iar ei, mîniindu-se, au ucis-o cu pietre. Și astfel, rugîndu-se la mormîntul Sfintei Agnia, și-a dat duhul său Domnului. Și îndată s-a făcut cutremur mare, fulgere și înfricoșate tunete și cea mai mare parte din ucigași au căzut morți, uciși de sus. Și într-acea vreme cu îndrăzneală mai mult se făcea rău credincioșilor celor ce mergeau la mormîntul muceniței lui Hristos.

Părinții Sfintei Agnia, mergînd noaptea cu prezbiterii, au spălat cinstitul trup al Sfintei Emerentiana, fiind sîngerat, și l-au îngropat aproape de Sfînta Agnia. Iar ei neîncetat erau la mormîntul iubitei lor fiice, în toate nopțile priveghind și plîngînd. Într-o noapte au văzut o ceată de fecioare, mergînd pe lîngă dîșii, cu hainele țesute cu aur, frumos împodobite și cu slavă cerească luminată, iar în mijlocul lor au văzut pe sfînta lor fiică, Agnia, de asemenea strălucitoare, avînd de-a dreapta sa un mieluşel mai alb decît zăpada. Aceea spunînd către prietenele sale să stea și să aștepte puțin, a zis către părinți: "Nu mă plîngeți pe mine ca pe o moartă, ci mai ales vă bucurați cu mine, căci cu fecioarele acestea am luat luminoase locașuri și pe Cel pe Care L-am iubit cu toată inima pe pămînt, cu Acela m-am unit acum în ceruri". Acestea zicînd, s-a făcut nevăzută.

După mulți ani, sosind împăratul Constantin cel Mare, fiica acestuia bolea cu trupul, cuprinsă fiind de bube de la cap pînă la picioare și nu era loc neatins pe trupul ei, încît nici doctorii nu puteau să-i ajute cu ceva. Și sfat bun luînd, a mers noaptea la mormîntul Sfintei Mucenițe Agnia și acolo cu neîndoită credință rugîndu-se cu lacrimi, a adormit și a văzut în vedenie pe Sfînta Agnia zicînd către dînsa: "Îndrăznește, Constantio, și

crede în Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Mîntuitorul tău, prin care acum te tămăduiești de rănilile tale".

Deșteptîndu-se din somn Constantia, s-a simțit atît de sănătoasă, ca și cum niciodată n-ar fi bolit. Și întorcîndu-se la palatul ei, a spus tatălui său și fraților, cum a tămăduit-o Sfînta Agnia și s-a făcut bucurie mare în casa împărătească, încît toată cetatea se bucura, slăvind pe Dumnezeu de acea minune preaslăvită; și mulți mergînd la mormîntul sfintei mucenițe, primeau multe tămăduiri.

După aceea, Constantia, fiica împăratului, a rugat pe tatăl ei să zidească o biserică în numele Sfintei Mucenițe Agnia, la mormîntul ei, unde rînduindu-și viața, a petrecut în feciorie cu multe altele de neam bun și slăvite fecioare, pînă la sfîrșitul ei. Și astfel s-a făcut mînăstire de fecioare lîngă biserica fecioarei și miresei lui Hristos, Sfînta Agnia întru cinstea și lauda ei și întru slava lui Hristos, Dumnezeuul nostru, Celui împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, slăvit în veci. Amin.

